

FOG

ANTIGONE'S EYES

PETRA FERIANCOVÁ
MAR - MAY 2026

ANTIGONINE OČI / Petra Feriancová

Projekt *Antigonine oči* sa začal formovať v roku 2009. Postupne sa stal časovou kapsulou, ku ktorej sa Petra Feriancová opakovane vracia. Jeho súčasťou sú aj snímky pohľadov cez okná vily Tugendhat. Jedna z fotografií tejto série bola vystavená na sólovej prezentácii autorky v Dome umění v Brne v roku 2012 (*Studie k druhému plánu*) a neskôr v slovenskom pavilóne na 55. ročníku Benátskeho bienále (*Still the Same Place*).

Na výstave je zároveň prítomná fotografia okien samotnej galérie FOG, zachytená v roku 2017, ešte pred jej otvorením. Motív priehľadu tak vytvára kontinuitu medzi vilou Tugendhat a galériou FOG, medzi miestom zrodu a miestom vystavenia diel. Nasledujúci rozhovor približuje okolnosti ich vzniku a to, čo pre autorku znamená obraz.

Ako sa začali formovať *Antigonine oči*?

Názov prišiel až neskôr. Práce často začínú žiť vlastným životom, menia sa, dozrievajú a spolu s nimi dozrieva aj ich publikum. Sledujem ich s odstupom, niekedy až disociatívne, vedome ich mažem a znova objavujem spolu s divákom. Manipulácia s obrazom je kľúčová, no niekedy medzi jednotlivými zásahmi prejdú aj roky. Podobne ako medzi zábermi na kinofilme, môže to byť sekunda, deň, ale aj rok.

Po smrti môjho otca v roku 2008 som sa programovo uzavrela doma a pracovala s limitmi – vo vyjadrení aj v rámci možností vtedajšieho internetu. Zaujímal ma mentálny a empirický priestor. Potrebovala som vypínať realitu. Skutočnosť tej doby spočívala v živí pre dcéru, pre ktorú som opúšťala steny bytu a blúdila po okolí s otcovým fotoaparátom. Používala som ho na zachytávanie „pobytu na zemi“, akési reportáže niekomu tak blízke, že iracionálne riešite jeho pocity a potreby. Preto aj *Antigonine oči*. Fotografie nevznikali z hľadania námetu. Vznikali vtedy, keď bol čas alebo možnosť vytiahnuť fotoaparát, aj keby to malo byť len prázdno.

Čo pre teba znamená obraz, ktorý nie je hľadaný?

Ten obraz objavujem až neskôr. Pracujem s pamäťou, nevedomím, predstavivosťou a osobnou skúsenosťou každého z nás. Nikdy som sa necítila byť fotografkou. Zaujíma ma realita ako taká – čas, ktorý sa do obrazu zapisuje. Nekontrolujem ho v zmysle kompozície, kontrolujú ho podmienky, ktoré si nastavím. To podstatné sa deje až v momente, keď sa na fotografiu pozerám. Vtedy som zároveň pozorovateľom a sledujem, čo obraz spúšťa, aké asociácie vyvoláva. Nemusí byť technicky dokonalý, práve v chybe sa môže niečo otvoriť. S technickou nedostatočnosťou pracujem programovo od začiatku.

Ako vznikli fotografie z vily Tugendhat?

Do vily Tugendhat som išla počas verejnej prehliadky, s dcérou v nosiči. Jednoducho som nacvakala výhľad z okna na základe toho princípu: byť tam, mať možnosť, odfotiť. V objektíve sa zasekol piesok a filmy vyšli úplne čierne. V laboratóriu ich chceli vyhodiť. Vďaka Tereze Kaburkovej sa ich však podarilo dlhým nasvecovaním v komore „resuscitovať“ a vznikol charakteristický šum. Zaujíma ma povaha materiálu a jeho krehkosť – ten moment, keď z filmu určeného na vyhodenie vznikne obraz, ktorý je sám svojho druhu, výsledok náhody či nehody. Nejde o cynizmus ani aroganciu, ale o hľadanie zmyslu aj v nepriaznivých podmienkach. Zaujíma ma flexibilita, funkčné riešenia, ekológia materiálu, recyklácia, apropríácia.

Ako dnes tieto fotografie vnímaš?

Diela datujem podľa momentu vzniku, no keďže sa k nim vraciam a ďalej ich spracúvam, často majú viac dátumov. *Antigonine oči* sú pre mňa časovou kapsulou – niečím, čo vzniklo v konkrétnom čase, no významy sa postupne vrstvia. Kategórie sa vytvárali prirodzene, napríklad opakovanými návštevami miest. Baví ma pozeráť sa na svoje práce z pozície diváka, nie byť tým, kto všetko kontroluje od začiatku do konca. Občasné kodifikácie v podobe výstav sú dôležité, treba veci zarámčovať a dať im hranice, aby ich následne bolo možné prekračovať. Výstavy a práca s fundusom či architektúrou sú ďalšou témou. Zaujíma ma telesnenie a tuhnutie vecí, performatívna architektúra, v ktorej objekty nadobúdajú úlohu živého elementu. Skladby obrazov nahrádzajú text a text naopak obraz. Dielo nie je hotové. Každé vystavenie je ďalšou vrstvou a novým pohľadom.

Prečo práve názov výstavy *Antigonine oči*?

Oidípous prišiel o zrak a Antígona ho sprevádzala. Možno boli tieto fotografie spôsobom, ako rozprávať o svete niekomu, kto ho nemôže vidieť – niekomu tak dôležitému, že mu dokážete dať svoj zrak alebo sa oň podeliť.

ANTIGONE'S EYES / Petra Feriancová

The project *Antigone's Eyes* began to take shape in 2009. Over time, it evolved into a time capsule, one to which Petra Feriancová repeatedly returns. It includes photographs capturing views through the windows of Villa Tugendhat. One image from this series was presented in the artist's solo exhibition at the House of Arts in Brno in 2012 (*Study for the Second Plan*), and later in the Slovak Pavilion at the 55th Venice Biennale (*Still the Same Place*).

The exhibition also features a photograph of the windows of FOG Gallery, taken in 2017, before its opening. The motif of looking through thus establishes a continuity between Villa Tugendhat and FOG Gallery, between the site of origin and the site of display. The following interview sheds light on the circumstances of the works' emergence and on what the image represents for the artist.

How did *Antigone's Eyes* begin to form?

The title came later. Works often start to lead lives of their own, they shift, mature, and their audience matures alongside them. I observe them from a distance, at times almost dissociatively, deliberately erasing and rediscovering them together with the viewer. Manipulating the image is essential, though years may pass between individual interventions. As with frames in a strip of film, the interval can be a second, a day, or even a year.

After my father's death in 2008, I deliberately withdrew into my home and worked within constraints – both expressive limits and those imposed by the internet at the time. I was interested in mental and empirical space. I needed to mute reality. The reality of that period consisted of living for my daughter. For her, I would leave the apartment walls and wander the surroundings with my father's camera. I used it to document what I called "being on the ground," a kind of report addressed to someone so close that

you irrationally try to anticipate their feelings and needs. Hence *Antigone's Eyes*. The photographs were not the result of searching for subjects. They emerged whenever there was time or simply the possibility to take out the camera, even if what lay before me was emptiness.

What does an image mean to you when it is not sought out?

I discover the image only later. I work with memory, the unconscious, imagination, and the personal experience we each carry. I have never felt like a photographer. What interests me is reality itself – the time that inscribes itself into the image. I do not control it in terms of composition, it is shaped by the conditions I establish. What matters happens only when I look at the photograph. At that moment I become an observer, attentive to what the image activates, what associations it generates. It does not need to be technically flawless, something may open precisely through error. I have worked deliberately with technical insufficiency from the very beginning.

How did the photographs from Villa Tugendhat come about?

I visited Villa Tugendhat during a public tour, with my daughter in a carrier. I simply clicked the view from the window according to a basic principle: be there, have the opportunity, take the picture. Sand jammed in the lens, and the films came out completely black. In the lab they wanted to discard them. Thanks to Tereza Kaburková, however, they were “resuscitated” through prolonged exposure in the darkroom, producing their distinctive grain. I am drawn to the nature of material and its fragility – to that moment when a film destined for disposal becomes an image unlike any other, the outcome of chance or mishap. It is not about cynicism or arrogance, but about searching for meaning even under adverse conditions. I am interested in adaptability, functional solutions, material ecology, recycling, and appropriation.

How do you perceive these photographs today?

I date the works according to the moment of their origin, yet since I return to them and continue to rework them, they often carry multiple dates. *Antigone's Eyes* is a time capsule for me – something created in a specific period, yet layered with meanings over time. Categories emerged naturally, for instance through repeated visits to certain places. I enjoy looking at my works from the position of a viewer rather than being the one who controls everything from beginning to end. Occasional codifications in the form of exhibitions are important, things need to be framed and given boundaries so that they can subsequently be crossed. Exhibitions and work with archive or architecture constitute another line of inquiry. I am interested in embodiment and the solidification of things, in performative architecture where objects assume the role of living elements. Arrangements of images replace text, and text in turn replaces image. The work is never finished. Each presentation becomes another layer and another perspective.

Why the exhibition title *Antigone's Eyes*?

Oedipus lost his sight, and Antigone guided him. Perhaps these photographs were a way of speaking about the world to someone who cannot see it – someone so essential that you are willing to offer them your own vision, or at least to share it.

Adresa / Location: Kúpeľná 1, Bratislava (Entry from Palackého St. / Vstup z Palackého ul.)

Otváracie hodiny: Štvrtok - Sobota: 15:00 - 19:00 / Opening hours: Thursday - Saturday: 3 PM - 7 PM

www.fogbratislava.sk / [@fogbratislava](https://www.instagram.com/fogbratislava)